

Едуард Олександрович МУЗИЧУК
(Академія праці, соціальних відносин і туризму, м. Київ)

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ПРОЯВАМ У ПУБЛІЧНІЙ СЛУЖБІ ТА МІСЦЕ СЕРЕД НИХ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ НОРМ

У статті зазначено, що адміністративно-правові норми відіграють важливу роль у протидії корупції у публічній службі в Україні. Ці норми встановлюють правила поведінки, процедури та відповідальність публічних службовців у сфері протидії корупційним правопорушенням. Наголошено, що правовий статус публічних службовців визначається саме в адміністративній галузі права. Це охоплює такі аспекти, як статус посадових осіб, регулювання процедур звільнення, пенсійного забезпечення, соціального захисту та інших питань, пов'язаних із їх професійною діяльністю.

Наведено та проаналізовано низку нормативно-правових актів, за допомогою яких здійснюється правовий регулюючий вплив у межах протидії корупційним проявам у публічній службі. Водночас висвітлено думки, тези, твердження та наукові погляди вчених у сфері права на проблематику даної статті. Сформовано та надано авторські судження щодо можливих напрямків удосконалення адміністративно-правового регулювання досліджуваної сфери суспільних відносин.

Ключові слова: *правові засади, публічна служба, адміністративно-правові норми, протидія, корупційні прояви, державна політика, правове регулювання, законодавче забезпечення.*

Постановка проблеми. За останні десятиліття проблема корупції стала однією з найбільш актуальних у багатьох країнах світу. Корупційні прояви серед публічних службовців мають серйозний негативний вплив на соціально-економічний розвиток, порушують принципи справедливості та

рівності перед законом, підривають довіру громадян до владних структур.

У контексті боротьби з цим явищем особливе значення мають правові засади протидії корупції, які включають в себе як кримінально-правові, так і адміністративно-правові норми. Однак відсутність чіткого механізму їх реалізації та ефективного контролю за їх дотриманням часто призводить до обходу встановлених вимог.

Тому важливим напрямком сучасних правових досліджень є аналіз адміністративно-правових норм, які регулюють протидію корупційним проявам у публічній службі. Це дозволить виявити прогалини та недоліки в чинному законодавстві, запропонувати шляхи його вдосконалення та розробити ефективні механізми запобігання та протидії корупції в державних структурах.

В українській правовій доктрині різноманітні аспекти проблеми протидії корупційним проявам у публічній службі розглядали такі вчені, як С. Рівченко, О. Шимон, І. Берестова, М. Ковалів, І. Басанцов, Р. Гречанюк, Ю. Дем'янчук та інші. Водночас питання правових засад протидії корупційним проявам у публічній службі з огляду на його комплексний характер потребує новітнього наукового осмислення з урахуванням трансформації та перебудови вітчизняного законодавства в умовах воєнного стану.

Метою статті є ретельний аналіз правових засад протидії корупційним проявам у публічній службі з фокусом на адміністративно-правових нормах. Досягненню вказаної мети сприяє вирішення таких завдань, як вивчення сучасного законодавства, що регулює питання боротьби з корупцією в публічній службі, аналіз ефективності реалізації адміністративно-правових механізмів протидії корупції в державних структурах, виявлення прогалин та недоліків у чинному законодавстві, надання пропозицій щодо його вдосконалення, розгляд можливостей впровадження нових адміністративно-правових інструментів для більш ефективної протидії корупційним проявам у публічній службі, а також надання рекомендацій щодо підвищення ефективності контролю за додержанням адміністративно-правових норм, спрямованих на протидію корупції в публічній службі.

Виклад основного матеріалу. Адміністративно-правові норми відіграють важливу роль у протидії корупції у публічній службі в Україні. Ці норми встановлюють правила поведінки, процедури та відповідальність публічних службовців у сфері протидії корупційним правопорушенням.

Як зазначає С. Рівченко, адміністративне право встановлює правила та процедури, які визначають умови, за яких можна бути прийнятим на державну службу. Це включає вимоги до кваліфікації, конкурсні процедури, порядок оголошення вакансій та інші аспекти, пов'язані з вступом на державну службу¹.

---

¹ Рівченко С. Система суб'єктів запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як способу протидії корупції. *Юридичний Вісник*. № 1. 2017. С. 276.

Окрім цього, саме адміністративно-правовими нормами визначається правовий статус публічних службовців. Це охоплює такі аспекти, як статус посадових осіб, регулювання процедур звільнення, пенсійного забезпечення, соціального захисту та інших питань, пов'язаних із їх професійною діяльністю.

Конституція України містить положення, що гарантують право громадян на чесне та прозоре управління та інші конституційні принципи, що стосуються протидії корупції. Фундаментальне значення в процесі публічного управління набувають положення статті 3 Конституції України щодо того, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави¹.

В Україні діє ряд законів, що формують нормативно-правову основу протидії корупції у публічній службі. Один із основних нормативно-правових актів у цій сфері – Закон України «Про запобігання корупції». Цей закон визначає етичні засади діяльності державних службовців, встановлює процедури декларування доходів, контроль за можливими конфліктами інтересів та механізми перевірки діяльності посадових осіб на наявність ознак корупції. Даний нормативно-правовий акт також передбачає створення Національного антикорупційного бюро України (далі – НАБУ) та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (далі – САП) для ефективного розслідування корупційних злочинів².

Згідно з цим законом, як наголошує О. Нестеренко, адміністративно-правові норми встановлюють такі вимоги для державних службовців, як, зокрема, декларування доходів, витрат, активів та зобов'язань. Закон вимагає, щоб державні службовці регулярно подавали декларації про свої доходи, витрати, активи та зобов'язання. Це допомагає контролювати можливість незаконного збагачення та виявляти конфлікти інтересів³.

Також, даний закон забороняє державним службовцям приймати подарунки, які можуть вплинути на їхнє рішення або виконання службових обов'язків. Це сприяє запобіганню виникненню корупційних схем, де подарунки використовуються для отримання неправомірних переваг.

У вказаному нормативно-правовому акті передбачається створення спеціалізованого органу – Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК), який має здійснювати контроль за деклараціями державних службовців, а також розслідувати конфлікти інтересів.

Також згадаємо Закон України «Про державну службу», який містить адміністративно-правові норми, спрямовані на забезпечення прозорості та ефективності публічної служби. Цей закон встановлює вимоги до процедури прийняття на роботу державних службовців, принципи їх діяльності,

---

¹ Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

² Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

³ Науково-практичний коментар законодавства України про захист викривачів корупції / за заг. ред. О. Нестеренко. Київ, 2021. С. 93.

вимоги до професійної компетентності, а також відповідальність за порушення антикорупційних норм¹.

Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» визначає правову основу діяльності провідного національного центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних та інших кримінальних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових².

Адміністративно-правові основи протидії корупції в сфері спорту закладаються у Законі України від 03 листопада 2015 р. «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань», який регулює відносини щодо запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань на рівні організації діяльності спеціально уповноважених суб'єктів протидії, які реалізують повноваження у межах і в порядку, визначених Конституцією і законами України, іншими нормативно-правовими актами та нормативними актами національних і міжнародних спортивних організацій³.

На рівні підзаконних нормативно-правових актів у сфері протидії корупції варто виокремити розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 жовтня 2016 р. № 803-р «Деякі питання запобігання корупції в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади», яким забезпечується прозорість в процесі аналізу, планування та здійснення заходів щодо запобігання корупції у Міноборони, Мін'юсті, Мінекономрозвитку, Мінагрополітики, Мінсоцполітики, інших міністерствах та центральних органах виконавчої влади⁴.

Постанова Кабінету Міністрів України від 04 березня 2023 р. № 220 «Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки» формує стратегічне бачення процесу протидії корупції в контексті викликів воєнного стану, формулюючи як мету досягнення значного прогресу в запобіганні та протидії корупції, забезпечення злагодженості та системності антикорупційної діяльності всіх державних органів та органів місцевого самоврядування, а також належного процесу післявоєнного відновлення України⁵.

---

¹ Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення: 15.02.2024).

² Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 15.02.2024).

³ Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань : Закон України від 03.11.2015 № 743-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 51. Ст. 472 (дата звернення: 15.02.2024).

⁴ Деякі питання запобігання корупції в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.10.2016 № 803-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/803-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

⁵ Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

На рівні підзаконних нормативно-правових актів особлива роль відводиться актам НАЗК, до числа яких входить, зокрема, Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, затверджене Рішенням НАЗК від 09 лютого 2018 р. № 166, що визначає порядок формування, ведення, а також заходи щодо забезпечення ведення відповідного реєстру, надання відомостей з нього¹.

Окремо варто виділити і Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, затверджені наказом Національного агентства України з питань державної служби від 05 серпня 2016 р. № 158, які являють собою узагальнене зібрання професійно-етичних вимог щодо правил поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, діяльність яких спрямована на служіння народу України і територіальній громаді шляхом забезпечення охорони та сприяння у реалізації прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина².

На рівні міжнародно-правових стандартів у сфері протидії корупції Україна є стороною таких міжнародних угод, як Конвенція ООН проти корупції, преамбула якої засвідчує стурбованість держав – учасниць Конвенції щодо серйозності породжуваних корупцією проблеми загроз для стабільності й безпеки суспільств, що підриває демократичні інститути й цінності, етичні цінності й справедливість та завдає шкоди сталому розвитку й принципу верховенства права³.

Окремої уваги заслуговує Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією, яка орієнтує національне законодавство держав – учасниць Конвенції на запровадження кримінальної відповідальності за одержання неправомірної вигоди національними державними посадовими особами, хабарництво членів національних представницьких органів, іноземних державних посадових осіб, іноземних представницьких органів, посадових осіб міжнародних організацій, членів міжнародних парламентських асамблей, суддів і посадових осіб міжнародних судів тощо⁴.

Таким чином, адміністративно-правові норми займають центральне місце у правових актах, спрямованих на протидію корупції на публічній службі в Україні. Вони визначають правила поведінки публічних службовців, контрольні механізми та відповідальність за порушення антикорупційних норм, сприяючи побудові чесної та прозорої системи

---

¹ Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення : Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 09.02.2018 № 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-18#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

² Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : Наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

³ Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31.10.2003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text (дата звернення: 15.02.2024).

⁴ Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією від 27.01.1999. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text (дата звернення: 15.02.2024).

публічної служби.

Проте відразу наголосимо на недоліках нормативно-правового регулювання протидії корупції в Україні. Зокрема, такі недоліки розкриваються на рівні Закону України «Про запобігання корупції» як ключового нормативно-правового акту в сфері протидії корупції.

Як зазначає І. Басанцов, хоча Закон України «Про запобігання корупції» і є важливим інструментом у боротьбі з корупцією, однак даний нормативно-правовий акт також має певні недоліки, які потребують уваги та глибокого, системного вдосконалення¹.

Насамперед, при дослідженні та встановленні недоліків даного нормативно-правового необхідно відзначити те, що вказаний Закон не завжди забезпечує ефективність механізмів контролю та нагляду. Так, М. Ковалів наголошує на тому, що Закон не передбачає чіткі процедури та механізми конфіскації незаконно набутих активів, що є однією з ключових складових боротьби з корупцією. Дослідник наголошує на необхідності вдосконалення законодавства щодо конфіскації активів та створення ефективних процедур їх вилучення².

Даному нормативно-правовому акту, на наше глибоке переконання, властива обмежена сфера застосування, адже цей закон не охоплює всі можливі сфери корупції. Він стосується переважно публічної служби, але не враховує проблеми корупції у сфері медичного забезпечення та інших сферах громадського життя.

Також даний закон не забезпечує достатній рівень захисту осіб, які повідомляють про корупційні правопорушення. Ми наголошуємо на необхідності зміцнення механізмів захисту викривачів, зокрема шляхом створення ефективних програм захисту свідків, викривачів та унеможливлення будь-якого тиску на таких осіб.

У даному дослідженні нами зроблена спроба екстраполяції думок провідних вітчизняних дослідників на положення уявного потенційно можливого нормативно-правового акту, що регулює протидію корупції, який має містити ряд обов'язкових елементів задля забезпечення ефективності закладених у ньому положень.

Перш за все такий правовий акт повинен містити розгорнуте визначення корупції, яке охоплює різні форми цього явища, включаючи активну і пасивну корупцію, незаконне збагачення, конфлікт інтересів та інші пов'язані діяння. Це допоможе уникнути двозначності та непорозуміння при застосуванні такого акту.

Ми також глибоко переконані, що нормативно-правовий акт, який регулює протидію корупції, повинен передбачати широкий спектр превентивних заходів. Це можуть бути положення щодо етичних стандартів поведінки, декларування майнових інтересів, прозорості та доступності

---

¹ Корупція в Україні: сучасні реалії та ефективні засоби протидії: монографія / І. В. Басанцов, О. О. Зубарева. Суми : Сумський державний університет, 2016. С. 52.

² Адміністративне право України (загальна частина): навчальний посібник / О. І. Остапенко, М. В. Ковалів, С. С. Єсімов та ін. Вид. 2-е, доп. Львів: СПОЛЮМ, 2021. С. 291.

інформації, ефективного фінансового контролю, регулювання конфлікту інтересів та інших механізмів. Так, *B. Swanepoel* та *J. Meiring* підтверджують необхідність здорових моральних цінностей у суспільстві чи спільноті. Мораль, зазначають науковці, не є чимось, що може регулюватися законодавством, і жодним урядом чи законодавцем вона не може бути нав'язана суспільству. Дослідники наголошують, що «будівельними блоками» моралі є справедливість, принципи, честь, доброта, порядність, ввічливість та справедливість. Ці «будівельні блоки» мають передаватися від батьків до їхніх дітей і постійно зміцнюватися суспільством/громадою. Школи, заклади вищої освіти, церкви, громадські лідери, особи, які займають ключові ролі в громаді, і роботодавці можуть відігравати важливу роль у встановленні та вдосконаленні моральної поведінки членів громади в їхній взаємодії з іншими людьми, урядом, торгівлею та промисловістю¹.

Такий нормативно-правовий акт повинен встановлювати процедури розслідування корупційних правопорушень, включаючи надання компетентним органам відповідних повноважень щодо процедури збору доказів, розгляду скарг та притягнення винних осіб до відповідальності, у тому числі ефективні санкції за корупційні діяння, включаючи адміністративні, кримінальні та дисциплінарні санкції.

Цей потенційний закон має включати положення про захист осіб, які повідомляють про корупційні діяння (викривачів або журналістів), від репресій, помсти або інших негативних наслідків. Так, румунський дослідник *R. Dimitriu* зазначає, що у Румунії окремим нормативним актом у сфері захисту викривачів є Закон № 571/2004 щодо захисту персоналу органів державної влади, державних установ та інших підрозділів, який повідомляє про порушення закону².

У даному потенційному нормативно-правовому акті також має бути визначена і забезпечена прозорість та доступ до інформації про корупцію. Це включає в себе право громадськості на інформацію, обов'язкову публікацію декларацій про майно посадових осіб, створення механізмів звернень та скарг громадян тощо.

У такому нормативно-правовому акті може передбачатися створення механізмів моніторингу та оцінки ефективності заходів із запобігання корупції. Це можуть бути періодичні аудити, оцінки ризиків, звіти про стан боротьби з корупцією та інші інструменти.

Окрім того, такий нормативно-правовий акт може передбачати міжнародне співробітництво у сфері протидії корупції, обмін інформацією та досвідом з іншими країнами, участь у міжнародних конвенціях та програмах боротьби з корупцією.

Ю. Дем'янчук зазначає, що хоча для ефективної протидії корупції на публічній службі необхідно використовувати усю наявну сукупність

---

¹ Swanepoel B., Meiring J. Morality associated with fraud, corruption and tax evasion in South Africa. *Ejournal of Tax Research*. 2017. № 15/2. P. 352.

² Dimitriu R. Romania: First Steps to Whistleblowers' Protection. *Whistleblowing – A Comparative Study*. 2016. № 16. P. 251.

правових засобів, проте центральне місце у механізмі протидії корупції в системі публічної служби має бути відведено саме адміністративно-правовим нормам¹.

Удосконалення адміністративно-правових засобів передбачає посилення механізмів виявлення та розслідування корупційних правопорушень. Це може включати створення незалежних антикорупційних органів, розвиток системи звітності та контролю. Також акцентуємо увагу на важливості зміцнення системи обліку та прозорості у діяльності державних службовців. Це може включати вимогу до щоденного звітування про фінансові операції, декларування майна та доходів, а також публічний доступ до цієї інформації.

Висновки. Отже, у даній статті автором було встановлено, що адміністративно-правові норми відіграють важливу роль у правових актах, спрямованих на протидію корупції у публічній службі в Україні. Ці норми встановлюють правила поведінки, процедури та відповідальність публічних службовців у сфері протидії корупції.

Зокрема, було визначено, що норми адміністративного права визначають режим публічної служби, регулюють процеси надання публічних послуг фізичним і юридичним особам та встановлюють порядок взаємовідносин між державними органами.

Було наголошено на тому, що ефективні адміністративно-правові норми дозволяють вживати превентивні заходи для запобігання корупції. Це може включати проведення тренінгів та навчання публічних службовців з питань антикорупційної культури та підвищення свідомості щодо наслідків корупції.

Також було зазначено, що вдосконалення адміністративно-правових засобів передбачає зміцнення системи обліку та прозорості у діяльності публічних службовців. Це може включати вимогу щоденного звітування про фінансові операції, декларування майна та доходів, а також публічного доступу до цієї інформації.

Усі ці заходи сприяють створенню прозорого, ефективного та відповідального державного апарату, який своєчасно виявляє корупційні прояви, забезпечує відповідальність за корупційні дії та відновлює довіру громадян до державних інституцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адміністративне право України (загальна частина): навчальний посібник / О. І. Остапенко, М. В. Ковалів, С. С. Єсімов та ін. Вид. 2-е, доп. Львів: СПОЛОМ, 2021. 616 с.

2. Дем'янчук Ю. Адміністративно-правові засоби в теорії та практиці запобігання корупції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2014. № 4.

---

¹ Дем'янчук Ю. Адміністративно-правові засоби в теорії та практиці запобігання корупції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2014. № 4. С. 140. URL: http://lsej.org.ua/4_2014/35.pdf (дата звернення: 18.03.2024)

С. 138–141. URL: http://lsej.org.ua/4_2014/35.pdf (дата звернення: 18.03.2024).

3. Деякі питання запобігання корупції в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.10.2016 № 803-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/803-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31.10.2003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text (дата звернення: 15.02.2024).

5. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

6. Корупція в Україні: сучасні реалії та ефективні засоби протидії: монографія / І. В. Басанцов, О. О. Зубарева. Суми : Сумський державний університет, 2016. 113 с.

7. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією від 27.01.1999. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text (дата звернення: 15.02.2024).

8. Науково-практичний коментар законодавства України про захист викривачів корупції / за заг. ред. О. Нестеренко. Київ, 2021. 140 с.

9. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення: 15.02.2024).

10. Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань : Закон України від 03.11.2015 № 743-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 51. Ст. 472 (дата звернення: 15.02.2024).

11. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

12. Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

13. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : Наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

14. Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення : Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 09.02.2018 № 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-18#Text> (дата звернення: 15.02.2024).

15. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (дата звернення: 15.02.2024).

16. Рівченко С. Система суб'єктів запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як способу протидії корупції. *Юридичний Вісник*. № 1. 2017. С. 274–279.

17. Dimitriu R. Romania: First Steps to Whistleblowers' Protection. *Whistleblowing – A Comparative Study*. 2016. № 16. P. 243–262.

18. Swanepoel B., Meiring J. Morality associated with fraud, corruption and tax evasion in South Africa. *Ejournal of Tax Research*. 2017. № 15/2. P. 333–358.

Стаття надійшла до редакції 02.04.2024

Eduard OI. MUZYCHUK,

Postgraduate Student

(Academy of Labor, Social Relations and Tourism, Kyiv, Ukraine)

LEGAL PRINCIPLES OF COMBATING CORRUPTION IN THE PUBLIC SERVICE AND THE PLACE AMONG THEM OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL NORMS

The article states that administrative and legal norms play an important role in combating corruption in the public service in Ukraine. These norms establish rules of conduct, procedures and responsibilities of public officials in the field of combating corruption offenses. It is emphasized that the legal status of public servants is determined precisely in the administrative field of law. This covers aspects such as the status of officials, regulation of dismissal procedures, pensions, social security and other matters related to their professional activities.

A number of normative legal acts are given and analyzed, with the help of which legal regulatory influence is exercised within the framework of countering corruption manifestations in the public service. At the same time, the opinions, theses, statements and scientific views of scientists in the field of law on the issues of this article are highlighted. The author's judgments regarding the possible directions of improvement of the administrative and legal regulation of the researched sphere of social relations have been formed and provided.

Key words: *legal principles, public service, administrative and legal norms, opposition, corruption manifestations, state policy, legal regulation, legislative support.*